

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 640/2024
06.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Локић, Бојане Пауновић, Александра Степановића и Татјане Вуковић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Стевана Синђелића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К 120/22 од 03.07.2023. године и Апелационог суда у Београду Кж1 952/23 од 16.01.2024. године, у седници већа одржаној дана 06.06.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Стевана Синђелића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К 120/22 од 03.07.2023.године и Апелационог суда у Београду Кж1 952/23 од 16.01.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду К 120/22 од 03.07.2023. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од 2 (две) године, у коју му се има урачунати време проведено на задржавању почев од 17.02.2022. године до 19.02.2022. године.

Окривљеном је на основу члана 87. у вези члана 246а став 5. Кривичног законика изречена мера безбедности одузимања предмета и то: 38,40 грама кокаина.

Истом пресудом окривљени је ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 952/23 од 16.01.2024. године усвајањем жалбе браниоца окривљеног АА, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду К 120/22 од 03.07.2023. године, у делу одлуке о кривичној санкцији, па је окривљени АА због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, за које је том пресудом оглашен кривим, осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године, у коју му се урачунава време проведено на задржавању почев од

17.02.2022. године до 19.02.2022. године, док је жалба браниоца окривљеног у преосталом делу одбијена као неоснована и првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Стеван Синђелић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе или да исте укине и предмет врати на поновно суђење првостепеном суду, али пред потпуно измењеним већем. Предложио је да се извршење правноснажне пресуде одложи.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство не би било од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Стеван Синђелић као разлог подношења захтева за заштиту законитости означава битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, коју образлаже наводима да је изреком побијане првостепене пресуде, повређен објективни идентитет између оптужног акта и пресуде, с обзиром да су у чињенични опис кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим унети елементи које оптужни акт не садржи, тако да је чињенични опис изреке пресуде изашао из граница чињеница и околности на којима се оптужба заснива и то на тај начин што је у изреку пресуде додао речи „...у стању смањене урачунљивости, али не битно...“, док је у измењеном оптужном акту од 26.05.2023. године наведено да је окривљени кривично дело учинио „...у урачунљивом стању...“.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по оцени Врховног суда су неосновани, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници.

Из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела, који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава положај окривљеног у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

У конкретном случају, правноснажна пресуда се односи на исто лице – окривљеног АА и на исто кривично дело - неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика.

По налажењу Врховног суда, у односу на окривљеног битна обележја бића кривичног дела иста су и у диспозитиву оптужног акта и у изреци пресуде, односно постоји истоветност чињеничног описа радње извршења предметног кривичног дела из изреке пресуде са чињеничним описом радње дела датим у диспозитиву оптужног акта јавног тужиоца.

У диспозитиву измењеног оптужног акта ВЈТ у Београду Кто 97/22 од 26.05.2023. године наведено је да је окривљени дана 17.02.2022. године, у Београду, у стану где непријављено борави, неовлашћено држао за сопствену употребу супстанце које су проглашене за опојне дроге, на начин ближе описан у истом, те да је том приликом поступао у урачунљивом стању, при чему је био свестан свога дела и хтео је његово извршење и био је свестан забрањености дела

Према стању у списима предмета, способност окривљеног да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, била је предмет судско-медицинског вештачења које је поверено судском вештаку др Светиславу Мишковићу, који је у налазу и мишљењу од 09.03.2022. године изнео да је окривљени, критичном приликом, поступао у стању смањене урачунљивости, али не битно.

Према томе, тиме што је у изреку пресуде унето да је окривљени АА критичном приликом поступао у стању смањене урачунљивости, али не битно, првостепени суд је чињенични опис дела у погледу „урачунљивости“ окривљеног, само уподобио са чињеничним стањем утврђеним на основу доказа изведеног на главном претресу, конкретно са налазом и мишљењем судског вештака др Светислава Мишковића од 09.03.2022. године, а што је и био овлашћен да учини.

Дакле, суд се наведеном изменом у изреци пресуде, кретао у оквирима оптужног акта, при чему окривљени није оглашен кривим за теже дело, нити за већу „криминалну количину“, нити степен кривице, односно није оглашен кривим за више криминалних активности и већу криминалну вољу од оне за коју је оптужен, нити је наведена измена извршена на штету окривљеног. На изнети начин, окривљени АА није доведен у неповољнији кривично процесни положај.

Сходно наведеном, Врховни суд налази да је чињенични опис у изреци првостепене пресуде остао у границама чињеничног основа из оптужбе, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужни акт заснива, а из којих произлазе законска обележја кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, па су неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Поред овога, на исту повреду закона бранилац окривљеног указује и наводима да је суд изашао из чињеничног основа оптужбе на тај начин што је окривљеног осудио на казну затвора у двоструко дужем трајању од онога који је предложио јавни тужилац.

Иако је тачно да је јавни тужилац овлашћен да у завршној речи предложи врсту и меру кривичне санкције у смислу члана 413. став 1. ЗКП, што је у конкретном случају и учинио, суд приликом одмеравања казне није везан таквим предлогом тужиоца, нити исти може бити од значаја за питање субјективног и објективног идентитета између оптужбе и пресуде.

Самим тим, чињеница да је у првостепеном поступку окривљени осуђен на казну затвора у трајању од две године, која казна је при томе, преиначена доношењем пресуде другостепеног суда на казну затвора у трајању од једне године, што је и био предлог јавног тужиоца, насупрот наводима захтева, не представља прекорачење оптужбе, већ одмеравање, односно изрицање казне, у границама прописаним законом, а одмеравање казне и оцена околности које на то утичу није предмет испитивања по захтеву у смислу члана 485. став 4. ЗКП.

Стога су и ови наводи захтева браниоца, којима се истиче да је правноснажном пресудом прекорачена оптужба и на тај начин учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, оцењени као неосновани.

Бранилац окривљеног АА надаље, као разлог подношења захтева за заштиту законитости наводи битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и као незаконите доказе означава наредбу судије за претходни поступак Вишег суда у Београду Кпп Пов 242/22 од 17.02.2022. године, записник о претресању стана и других просторија МУП РС ДП ПУ за град Београд од 17.02.2022. године, потврду о привремено одузетим предметима УКП – 4 Одељење од 17.02.2022. године и записник о саслушању осумњиченог пред ВЈТ у Београду Кти 80/22 од 19.02.2022. године. У вези са тим, бранилац наводи да је наредба за претрес стана незаконита јер не садржи тачне и прецизне податке о предмету претресања, прописане одредбом члана 155. став 2. тачка 2) ЗКП, с обзиром да је наведеном наредбом полиција овлашћена да изврши претрес стана и других просторија на адреси ..., Београд, ГО Врачар, при чему се тај део улице, према Решењу о одређивању назива улица на територији ГО Врачар, не зове ... већ дужи низ година, улица .... Сходно томе, према ставу браниоца, са овако издатом наредбом, полицијски службеници су могли да уђу у било који стан у улицама ... и ..., посебно имајући у виду да у наредби није опредељено за који стан се издаје и да ли стан на адреси у улици ..., заиста одговара стану на адреси у улици ..., у коме је боравио окривљени у време критичног догађаја. С обзиром на то да је предметна наредба о претресању стана незаконита, то су и сви докази који су проистекли из исте, незаконити. Поред овога, бранилац у захтеву указује на незаконито и нечовечно поступање полицијских службеника приликом претреса, како у односу на окривљеног тако и у односу на децу окривљеног и присутна малолетна лица, што је, према ставу браниоца, довело окривљеног у ситуацију да прихвати све незаконитости полиције, ради безбедности своје породице. Такође, бранилац као незаконит доказ означава и извештај из КЕ за окривљеног АА од 18.02.2022. године, који је изведен у току првостепеног поступка, а из кога произилази да је окривљени три пута осуђиван, наводећи у вези са тим да другостепени суд приликом одлучивања, није имао у виду да је одбрана уз жалбу доставила Уверење МУП РС Одељење за аналитику број 235.2.2/27981 од 12.06.2023. године из кога произилази да је окривљени раније осуђиван само једном, из чега, према ставу браниоца произилази, да се суд, доносећи одлуку о кривичној санкцији, користио незаконитим доказом – извештајем из КЕ за окривљеног, који садржи податке о брисаним осудама.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Према стању у списима, судија за претходни поступак Вишег суда у Београду је дана 17.02.2022. године донео наредбу за претресање стана и других просторија чији је држалац окривљени АА, који се налазе у Београду, ГО Врачар, у улици ..., као и насилни улазак у стан и друге просторије, уз назначење да ће претрес бити извршен најкасније у року од 8 дана од дана издавања наредбе.

Поступајући по овој наредби, овлашћена службена лица МУП-а РС –ПУ за град Београд су дана 17.02.2022. године извршила претресање стана у улици ..., који користи окривљени АА, а који према стању у списима живи непријављено на тој адреси, на записнику је констатовано да је пре претресања наредба у смислу члана 156. став 1. ЗКП предата окривљеном АА, уз позив да добровољно преда лица, односно предмете који се траже, при чему је окривљени поучен да има право да узме адвоката, односно браниоца који може присуствовати претресању, а чије присуство исти није захтевао, што је у записнику такође констатовано. Претресање стана обављено је у присуству два пунолетна грађанина у својству сведока, који су, уз овлашћена службена лица полиције, потписали записнике, на којима нису констатоване било какве примедбе. Записник о претресању стана и других просторија, без примедби је потписао и окривљени АА, те је очигледно да је наведени претрес извршен у свему у складу са одредбама члана 155, 156. и 157. ЗКП, којима су прописане претпоставке и поступак спровођења ових доказних радњи.

Стога наведени записник представља законит доказ, на ком се пресуда у смислу одредаба Законика о кривичном поступку може заснивати, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног оцењени неоснованим.

Како је поступак претресања спроведен законито у погледу примене свих одредаба ЗКП, како је напред наведено, то је по оцени Врховног суда, без утицаја околност на којој се инсистира у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног – да наредба о претресању не садржи тачне и прецизне податке о предмету претресања из члана 155. став 2. тачка 2) ЗКП, обзиром да је дошло до промене назива улице и сходно томе и начина обележавања кућних бројева, имајући у виду да је неспорно да се ради о истом непријављеном пребивалиштву окривљеног, а сама чињеница што је административном одлуком промењен назив улице, не утиче на законитост претресања и не чини предметну наредбу незаконитом.

Поред овога, из потврде о привремено одузетим предметима УКП – 4 Одељење од 17.02.2022. године, на коју као незаконит доказ такође указује бранилац, произилази да је иста саставни део записника о претресању стана и да је сачињена на основу члана 147. ЗКП, приликом предузимања потребних мера из члана 286. став 1. и 2. ЗКП, од стране овлашћених службених лица, на основу наредбе Вишег суда у Београду Кпп Пов 242/22 од 17.02.2022. године, сходно одредби члана 157. став 4. ЗКП, а поводом проналаска предмета који се по Кривичном законнику морају одузети односно предмета који могу послужити као доказ у кривичном поступку, те да је у складу са чланом 150. став 1. ЗКП, окривљеном издат оверен примерак потврде, коју је без примедби и оспоравања садржине потписао као грађанин.

Следствено изнетом, предметна потврда о привремено одузетим предметима, по оцени овога суда, ни сама по себи нити по начину прибављања није у супротности са

одредбама Законика о кривичном поступку, тако да иста, насупрот наводима захтева, не представља незаконит доказ који није могао бити коришћен у овом кривичном поступку.

Надаље, као незаконит доказ бранилац наводи и записник о саслушању осумњиченог пред ВЈТ у Београду Кти 80/22 од 19.02.2022. године, па како бранилац у захтеву не наводи у чему се конкретно незаконитост овог доказа огледа, а Врховни суд налази, да је овом саслушању присуствовао бранилац окривљеног, адвокат Мирослав Тодоровић, да је пре саслушања окривљени поучен и упозорен о својим правима из члана 68. став 1. ЗКП и из члана 69. став 1. ЗКП, уз упозорење из члана 85. став 3. ЗКП, након чега је изјавио да прихвата као свог изабраног браниоца адвоката Мирослава Тодоровића и омогућено им је обављање поверљивог разговора, као и да су наведени записник и окривљени и бранилац потписали без икаквих приговора, при чему је процесна способност окривљеног током истраге није доведено у питање, то се по оцени Врховног суда, неосновано поднетим захтевом браниоца указује да је предметни записник, незаконит доказ.

Према наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног и извештај из КЕ на коме је заснована пресуда, представља доказ који је сам по себи супротан закону и на коме се пресуда није могла заснивати, с обзиром на то да садржи податке о осудама у односу на које је наступила законска рехабилитација, па се окривљени правилном применом кривичног закона морао сматрати неосуђиваним лицем. У вези са тим, бранилац се у захтеву позива на одредбу члана 102. став 6. Кривичног законика, којом је прописано да се подаци о брисаној осуди не могу ником дати и износи став да извод из КЕ на коме се заснива пресуда представља незаконит доказ. Следствено изнетом, оцена раније осуђиваности окривљеног као отежавајуће околности од стране другостепеног суда је, према ставу браниоца неприхватљива и у супротности са законом, те је заснована на доказу на коме се пресуда не може заснивати, што уједно представља и повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, по питању да ли је одлуком о кривичној санкцији повређен закон.

Одредбом члана 2. став 1. тачка 26) ЗКП, прописано је да је „исправа“ сваки предмет или рачунарски податак који је подобан или одређен да служи као доказ чињенице која се утврђује у поступку (члан 83. став 1. и 2).

Имајући у виду наведено, извод из КЕ за окривљеног представља исправу која је у смислу члана 2. став 1. тачка 26) ЗКП, подобна да се користи као доказ у кривичном поступку. По налажењу овога суда, питање испуњености услова за брисање осуда наведених у изводу из КЕ, на шта бранилац у захтеву указује, може бити предмет разматрања у посебном поступку за рехабилитацију, а не у поступку пред Врховним судом по захтеву за заштиту законитости, док садржина саме исправе, представља чињенично питање, које бранилац захтевом оспорава, полемишући са чињеничним утврђењима суда, а везано за одлуку о кривичној санкцији која је изречена окривљеном правноснажном пресудом, што такође не може бити предмет расправљања по захтеву за заштиту законитости, сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП, при чему бранилац не наводи у чему би се тачно огледала повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП.

Према изнетом, а како је, предметни доказ – исправа (извод из КЕ) изведен у току доказног поступка у свему у складу са Закоником о кривичном поступку и прибављен од надлежног органа за вођење казнене евиденције, то исти ни по форми, нити према начину прибављања, не представља незаконит доказ, због чега су, наводи захтева браниоца и у

овом делу оцењени као неосновани, док остали наводи у вези са овим доказом, којима бранилац суштински оспорава доказну вредност истог, нису разматрани, јер сходно члану 485. став 4. ЗКП, не представљају дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца.

Сходно свему наведеном, по оцени Врховног суда, побијаним правноснажним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се поднетим захтевом браниоца неосновано указује.

Поред овога, питањем законитости претресања стана и доказа који су из те радње произашли, са аспекта одбране окривљеног - тврдњама о наводној принуди, мучењу и нечовечном понашању полицијских службеника, које је над окривљеним и члановима његове породице вршено приликом претреса, су се бавили нижестепени судови, те су, имајући у виду све околности конкретног случаја, закључили да се ове тврдње окривљеног не могу прихватити. Детаљна анализа наведених доказа и оцена изведених доказа у вези са тим, у контексту навода окривљеног, представља утврђивање чињеничног стања, јер тако је постављено и питање законитости обављеног претреса и писаних доказа произашлих из претреса односно условљености потписивања потврде, претходно спроведеном принудом, као и сачињавања записника о претресу, на које се суштински поново указује у захтеву за заштиту законитости, ствар утврђивања чињеничног стања, чиме се Врховни суд, по ванредном правном средству, не може бавити, јер повреда одредбе члана 440. ЗКП, не представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости у смислу одредбе члана 485 став 4. ЗКП.

Осталим наводима захтева бранилац окривљеног оспорава разлоге побијаних пресуда, на који начин, по оцени Врховног суда, указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Надаље, наводи браниоца да је изрека правноснажне пресуде неразумљива, указују на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП

Бранилац у образложењу захтева наводи и повреде одредби чланова 9., 16. став 3. и 5., 138. став 3. и 500. ЗКП, те чланова 4., 17. и 42. Кривичног законика, а наводима којима истиче да се другостепени суд није бавио свим наводима истакнутим у жалби, указује на повреду одредбе 460. став 1. ЗКП, док наводи којима бранилац указује да је суд одбио поједине доказне предлоге одбране, представљају повреду одредбе члана 395. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди (члан 440.ЗКП), што је већ раније наведено, као ни због напред истакнутих повреда одредаба процесног закона из члана 9., 16. став 3. и 5., 138. став 3., 395., 460. став 1. и 500. ЗКП, повреда одредби чланова 4., 17. и 42. Кривичног законика и битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП, то се Врховни суд, у разматрање и оцену ових повреда није упуштао.

Поред овога, бранилац у захтеву за заштиту законитости као разлог подношења истог наводи повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, које представљају

дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости, али у образложењу не наводи у чему се наведене повреде закона састоје, то по оцени овог суда захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА у односу на наведене повреде нема прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП, због чега исти ни у овом делу, од стране Врховног суда, није разматран.

С обзиром на то да уз захтев за заштиту законитости, бранилац окривљеног АА није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, која се односи на окривљеног или другог учесника у поступку, сходно члану 484. ЗКП, то се Врховни суд није упуштао ни у оцену навода браниоца којима се указује на повреду одредби чланова 3. и 6. Европске конвенције о људским правима.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић